

Latweeschu Awises.

Nr. 9. Zettortdeenā 28tā Bewrar 1824.

No Pehterburges.

Muhfu augsts Beisers un Rungz, kas ar kahju slims bijis, taggad dauds labbaks, ka no tahn daktera grahamatahm prohtams, ko ikdeenas pehz ta augsta flimneeka islaide, taggad ne kahdas behdas wairs jaturra, jo ta flimma kahja labbojahs jo deenahm jo wairak.

Par wissu isgahjuschu gaddu Pehterburge 8079 behrni peedsummuschi, prohti 4195 pui-schi un 3884 meitas. Mirruschi irr 11,083, prohti 7280 wihrischki im 3803 seewischki. Kad schohs staitlus ar to gaddu 1821 salihdsina, tad reds, ka 425 behrni masak peedsummuschi, ne ka aisphehrn, un 1377 zilweki wairak mirruschi, ne ka 1820tā gaddā. Eksch laulibas sadewahs 1565 pahri, 164 pahri masak, ka pehrnā gaddā. Kad arri peeminnehts, kahdas tahs kristigas tizzibas, pee kurras peederr, tad arri no ta mahzahs, kad septinas dalkas to eedishwotaju pee Kreewu tizzibas turrahs, un weena datta pee Lutteru, Repormirteru un Kattolu draudschm peederr.

(No Ribges Awisehm.)

Wehl eeksch Nihges Awisehm lassa, kad isgahjuschā gaddā par 104treem millionehm Rubb. Banko prezzes no Pehterburges ohsta irr tappuschas iswestas us fresschahm semmehm, un gan drihs par 106scheem millionehm Rubb. Banko prezzes atkal eewestas, tad ni: gan drihs par 2 millionehm Rubb. Banko prezzes wairak eewestas, ne ka iswestas.

* Grohb inē 17tā Webruara deenā.

Kaut gan dauds no laupischanas un sagschanas dsird, tomehr ilgi newaid justs, ka kahda basniza aplaupita buhtu.

Tas, Deenam schehl! pee mums nu notizzis. Muhfu kohscha jauka basniza irr tanni nakti no

15ta us 16tu Webruari zaur laupischana ap-gahnita tappusi. Tee laundarritaji zaur drehs-kambaru lohgu, furra dselsu trellimus ar boh-meem bija islausjusch, bija eekahpuschi un pehz zaur paschas basnizas lohga, ko issittuschi, atkal ismukkuschi bija. Mehs sawas dahrgas basnizas leetas ne mehdsam basnizā turreht, tapiezee sagli newaid dauds atradduschi. Tomehr divi warra naudas-schirkstini (spahrbit-ses) tur bija. Weens peederreja nabbaguskohlai, ohtra bishbeles-draudsibai. Albbi rad-dahs issagti, bet jau klausumā uslausti un samaitati atrashit irr. Ja dauds, tad abbos irr 6 lihds 8 dahlberi eekschā bijuschi. Tad sagli wehl bija diwi leelas altara fwezzes, dweeli un speegeli no kambara isnebmuschi, bet zittus rihkus wissus pamettuschi, lai ne pasihst. Leelu basnizas-lahdi, kas basnizā stahw, ne bija aistikkuschi. Un ta nu atkal pee warren leela grehka, mass laizigs nopolns bija. Par masu masu mantinu schee zilweki sawu dwehfeli ittin lohti apgruhfinajuschi! Woi nu teem kastian schehl ne buhs?

Lai Deew's dohtu! Tomehr, ja atrashit kluh-tu, gruhtai sohdibai ne isbehgtu, jo basnizu-aplaupischana tohp ir pehz semmes likkumeem jo bahrgi, ne ka zittas sadisbas, sohdita.

Mums schè prahṭā nahk, ko patlabban wahzu awises lassijam. Sprantschu semmē diwi bleh-schi arri bija basnizā eelausjuchees, bet tahs fwehtas weetas augstaī flussums, un ta bishaschana, kas arri leela blehdneeka sirdi daudsreis mohstahs, teem ne lahwo, tc. isdohmatu sadisbu pabeigt. Jau gribbeja astaht, bet par nelaimi arri jau bija laiziga teesa flahtu; laupitaji tapppe sanemti, un kaut ne ko wehl nehmuschi, un kaut gan ar to fwehtu baili, ko juttuschi, aissbildinajuschees, tomehr sawu strahpi dabbija.

Leepajā weens ittin gohdigs un teizams
Rahts-kungs wakkara laikā pee ohsta zeere-
dams, woi slakku dabbusis, woi sliddis, woi
ar kahju kur peedu hrees, uhdene eekrittis un
noslibzis irr.

Schi paschā pilsatā preefsch kahdahn nedde-
lahm arridsan leels kohymannis, Enkuhsens
wahrda, kas wissai Kursemmei pasihstams un
mihlsch bija, nahwē aismidsis irr.

No K ur f e m m e s.

(Dividesmits pirma istekshana.)

4) Dohbeles jeb Jelgawas aprinkis.

Pee schi aprinka peederr 4 kirspehles, prohti:
Jelgawas, Dohbeles, Mescha muischas un
Sohdu muischas kirspehles. Aprinkum roh-
beschi irr us rihta pussi ar Bauskes aprinki, us
Deenas widdus pussi ar Leischu Wilnas Guber-
nementu, us wakkara pussi ar Tukkunes ap-
rinki un us seemela pussi ar Widsemnes Guber-
nementu. Schi aprinka leelums isness 48 □juhs-
ses un 9 □verstes. Seimme irr us Leischu pussi
trekna un warren audseliga, us wakkara pussi
mahlaina, us seemela pussi similtaina un mu-
laina. Schinni aprinki tee wissuleelaki klaijumi
Jelgawas kirspehle, un arri Sohdu muischas
un leelaka Mescha muischas kirspehles gabbala,
ittin lihdsenā seimmes kahdas 40 □juhses, bet
Dohbelē augsts widdus, kas us Tukkumi ais-
welkahs un us Aluzes kirspehles pussi arr labbi
prahwi kalni gaddahs. Par wissi Kursemmei
tahdus leelus klaijunus ne reds, kā schinni
aprinki, itt ihpaschi ap paschu Jelgawu un
gare Widsemnes rohbeschu, kūr meschi, plawas
un tihruli ween, tas leelaks tihruls gaddahs
gare leeluppi par kreisu pussi no Jelgawas us
Slokhem. Pasauls uppu, kas wissi Jelga-
was flahtumā facet eeksch Leeluppi, prohti:
Ezawa, leela Misze, ko schē Zenni fauz, masa
Misze, Garrohse, Plahne, Switte, Sessawa,
Wirzawa, Aludraue un Elleije, Platohne, Wil-
ze, Swehte, Lehrwitte, Aluze, Allaue, Behrse,
Peenaue, Oschuhkstene un Wehrschuppe. Es-
aru tikkai diiri ween, un tee paschi masi, Abgul-
des un Sessawas esari. Plawu tikkai Jelgawas
flahtumā un us Seemela rohbeschu papilnam,

zittur warren knappi. Meschu grunti tikpatt
dauds, kā eeksch fuhdajeem, bet tur ne zik ihstu
kohku naw, un tadehl Sohdu muischas, Me-
scha muischas, Dohbeles un arri Jelgawas
kirspehles leels malkas truhkums. Gedishwo-
taju par Jelgawas jeb Dohbeles aprinki parvis-
fam 58,549, tas isness wairak kā 1200 us
□juhses, un kad par teem tihruleem itt mas zil-
weku warr dsihwoht, tad prohtams, ka zittur
warren beest mahjo, tapehz arri pulku muischu
schinni aprinki, prohti 97 ar 54 masakahn
muischahm, ko arri lohpu muischas fauz. Bas-
nizkungu muischu irr 11, meschakungu muischu 8
un 1 meschajunkuris, mahju irr 2964. Pehz tee-
fas grahamatahm issehi kweeschu jeb puhru 8142;
rudsu 72,966; meeschu 38,060; ausu 32,592;
firnu 2537 un limu un kamepu tikkai 1536 puhr-
ru. Tee semneeki, kas gare leeluppi us Sloh-
kes pussi dsihwo, tohp uppeneeki nosaukti, un
no sveijas un dahrus kohpschanas pahtifschanan
dabbi wairak, kā no laukeem. Diwejās wee-
tās kalku akminus jeb pleenes lausch, prohti
appaksch Kalnazeema, ne zik taht no Leeluppes,
un pee ta fainneeka Ohdina. Par Jelgawas
pilsatu un par Dohbeles meestu jau irr tappis
isteikts pehrnajā Alwischu gadda-gahjumā eeksch
Nummerekem 4. un 29.

Tahm gohdinajamahm pagastu-teefahm par
labbu mehs schē arri grabbam isteikt, kūr tag-
gad pagastu-teefas irr eezeltas, bet ja gaddi-
tohs pee kahdas no tahm us Pasti grahamatas
aisstelleht, tad ne buhs to Latweeschu wahrdu
usrafistiht, jo tee Pasteskungi to ne pasihst,
bet to wahzu muischas wahrdu, un tadehl mehs
tohs wahrdus latwiski un wahziski schē isteiksim.

Par Jelgawas Virspilsunga aprinki, jeb
par Bauskes un Dohbeles Pilskungu aprinkeem
taggad 71 pagastu-teefas irr eezeltas, prohti:

Bauskes aprinki irr 30 pagastu-teefas.

Baldohnē (Baldonen).

Bauskes pilli (Amt Bauske).

Barberē, leelā (Barbern).

Behrses muischā (Bershoff).

Berstelē, leelā (Bersteln).

Zohdes jeb Krishana muischā (Zohden).

Ezawa, leelā (Groß-Eckau).

Garrohsé (Garrosen).
Grawendalé (Grafenthal).
Greiersdorpá (Greversdorf).
Gremvaldè (Grünewald).
Jumprawas muischâ (Jungfernhoff).
Kauzes muischâ (Kauzmünde).
Krussené (Krussen).
Lamberta jeb Zeges muischâ (Lambertshoff).
Lihwes muischâ (Dünhoff).
Mehmel muischâ, Ahna (Hahn's Memelhoff).
Mehmel m., Derpera (Dörper's Memelhoff).
Merzendorpá (Merzendorff).
Meschohtnē (Mesothen).
Miffes jeb Ganzkoppa muis. (Privat-Mißhoff).
Pahzes muischâ (Pahzen).
Pommisché (Pommisch).
Rundalé (Ruhenthal).
Saules muischâ (Alt- und Neu-Rahden).
Schenbergé un Bruckené (Schönberg u. Brücken).
Schkehpina muischâ (Bornsmünde).
Swittené, leelâ (Schwitten).
Umperta muischâ (Werten).
Wezza muischâ (Neugut).

Dohbeles jeb Zelgawas aprinkî irr 41 pagastu - teefas.
Abgulde, wezzâ, jeb Ahmbohmes muischâ (Alt- Abgulden).
Abgunstes muischâ (Abgunst).
Amlburgâ (Altenburg).
Audraue (Audrau).
Aueres muischâ (Auermünde).
Behrsebecke (Bersbeck).
Behrses muischâ, Krohna (Krons-Bershoff).
Behrs - Lihwé (Lieven-Bersen).
Blankenpelté (Blankenfeld).
Bramberges muischâ (Brandenburg).
Bukkaischu muischâ (Fockenhoff).
Bukkes muischâ (Schnickern).
Dohbes muischâ (Doben).
Dohbelé (Doblen).
Elleié (Ellen).
Erzoges muischâ (Herzogshoff).
Galla muischâ (Endenhoff).
Grausdè (Grausden).
Kalna muischâ (Hoffzumbergen).
Kalmazeemâ (Kalmzeim).

Kasuppê (Kasuppen).
Leela - Behrsé (Groß-Bersen).
Leela - Berkene (Groß-Berken).
Masa - Berkene (Klein-Berken).
Muhrer muischâ (Gemauerthoff).
Ohsolu muischâ (Paulsgnade).
Owen Wirzawâ (Howea's-Würzau).
Pakaisé (Potsaßen).
Peenaué (Pönau).
Platohné (Groß-Platonen).
Numbes muischâ (Numbenhoff).
Satta muischâ (Grünhoff).
Sessawâ (Privat-Sessau).
Skurstiau muischâ (Schorstadt).
Sohdu muischâ (Groß-Sessau).
Tittelmindes muischâ (Tittelmünde).
Wilzes muischâ (Wilzen).
Wirkus muischâ (Heyden).
Wirzawâ, Krohna (Krons-Würzau).
Wirzawâ, leelâ (Groß-Würzau).
Wolgantes muischâ (Wolgund).
(Turplifflam wairaf.)

Teefas flud din a schan as.

Us, pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteet, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walts u. t. i. pr., tohp no Peenauë Krohna pagasta-teefas wissi parradu dewej, kam kahdas taifnas prasschanas irree pee tahs mantas ta us augstaku pawehleschanu un arri pehz skifta mahju turreschanas ielifta un pee Krohna Peenauë peeberriga zitkahrtiga fainneeka Krimmohn Fritscha, par kurra mantu schinni teefas deenâ konkurse irr tappusi spreesta, scheitan aizinati, lai eelsch bschahm neddelamu no tahs appaesch rakstas deenas, prohti lihds 28tu Merz schi gadda. pee schihs pagasta-teefas woi paschi, woi ar preeksch teefas geldigu weetneku, ar preeklahjamahm parahdischanahn pee-teizahs, un tad scheitan sagaida, kas taps spreestis. To buhs wehrâ nemt!

Peenauë 15ta Wewrar 1824.

(S. B.) Leelaufe Jannis, peesehdetais.

(Nr. 26.) F. E. Szom, pagasta-teefas frihveris.

No Krohna Klohsler Aisputtes muischas pagasta-teefas sché tohp wissi parradu dewej ta nomirruscha. Krohna Klohsler Aisputtes muischas fainneeka Sunnische Behrtula safaulti, lai pee saudeschanas sawas:

teefas eelsch starpu no weena mehnesccha, tas irr lihds 14tu Merz mehnesccha deenu schi gadda, kusch par to weenigu un isflehsamu terminu irr nolikts, pee schihls pagasta-teefas woi paschi, woi zaur weet-neku, kur tas wehlehts, ar sawahm prassishanahm peeteizahs, to taisnibu parahda, un wehrā nem, kas taps nospreests.

Krohna Kloster Aisputtes muischias pagasta-teefas 14ta Bewrar mehnesccha deenā 1824ta gadda.

(Nr. 32.) Sihle Indriks, pagasta-wezzakais.

H. Grening, pagasta-teefas frihweris.

No Krohna Elfschmu muischias pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassishanas pee ta Krohna Elfschmu muischias fainneekä Markudana Pehtera, kalpa Indriks un winna seewas Maijēs, kurree ar nahwi nogahjuschi, ar scho teefas fluddinashanu un sasaufschanu tohp aizinati, lai wiss-wehlaki lihds 29tu Merz mehnesccha deenu schi gadda pee schihls pagasta-teefas teizahs. Krohna Elfschmu muischias pagasta-teefas imā Bewrar 1824. 2

(Nr. 14.) Pehter Uppelneek, pagastu-wezzakais.

G. F. Koehler, pagasta-teefas frihweris.

Us pehz Kalna muischias prassishanas preeksch pagasta-teefas us to muischu Kalna muischu, Walteka pils kirspehlē, 22trā Merz schi gadda yellaks baranku kaschohes, ko tas schihds Behr Bahrensohn kihla dewis par rentes naudu, ko wehl parrada, eelsch uhtruppu taps pahrdohts, tad tas scheitan wisseem, kam tiftu to kaschohku nopirk, kahp sunnamu darrichts. Kalna muischa 23schā Bewrar 1824. 3

Kalna muischias page-ta-teefas wahrdā,
Friedrich Hildebrand, pagasta-teefas frihweris.

Us luhschonu ta schwahgera tahs scheitan bes kahdas sawadas nolikshanas nomirruschias kalpones Wannag Laddis meitas Elsbeetes, Kalkuhnes pagasta-teefas, kad tas peemianehts schwahgers wissu palikkuschu mantu tahs mirruschias meitas teefai nodewis, itt wissus, kam kaut kahdas mekleschanas un prassishanas pee tahs palikkuschas mantas tahs augscham peeminnetas Wannag Laddis Elsbeetes

buhtu, scheitan aizina un sasan, lai lihds 22trū Merz mehnesccha deenu schi gadda, kas par to weenewigu un isflehsamu terminu tappe nolikts, schē ar sawahm mekleschanahm un prassishanahm peeteizahs, ja ne, tad tas, kas nolikta termina ne buhs peeteizees, pagallam taps atraidihts un ne kad waird ar sawahm prassishanahm taps dsirdehts.

Zolaisb no Kalkuhnes pagasta-teefas 19fā Janwar 1824.

(S. W.) Dedel Kristop, pagasta-wezzakais.

(Nr. 7.) Peter Brachmann, par laiku pagasta-teefas frihweris.

Zittas fluddinashanas.

Us Fahneem 1824 us to Kunga muischu discha zwande irr dabbujami tas Rehwalna ohsolu frohgs, tas sudmallas un Basnizas frohgs un weena mohdereschona no kahdahm bo slauzamahm gohwim, kas woi us rehlinumu, woi us naudu taps isdohsta. Le-patt arri diwi usraugi waggaru-deenestu warr dabbuht, ja teem peeklahjamas labbas apleezinaschanas irr, bet tikkai weenu paschu warr ar seewu peenem. Par wissahm schahm leetahm jaapeeteizahs pee Velzes muischias zeeniga funga, Kuldigas klahatumā.

Bolschwing.

Tas pee Krohna Dschuhkstes muischias peederrigs basnizas-frohgs irr us Fahneem us arrenti isdohdains. Wairak sunnu warr tanni paschā muischā dabbuht.

Tas pee Wezzas-Zeezeres peederrigs Brohzenes Billu frohge, 2 werstes no Saldus, tohp us nahfoscchein Fahneem 1824 us arrenti dohts. Plaschaku sunnu warr dabbuht pee Brohzenes muischias waldischanas.

Muischias waldischanas jeb pagasta preekschneek, kam dehl maijēs jeb fehllas truhkuma preeksch pagasteem daschadas sortes labbibas waijadsetu, warr rudsu ir meeschu, kas labbi dihgst, eelsch tahs dsimts-muischias Galla muischias, ne tahl no leelas Sohdu muischias, woi mas woi dauds, par lehtu naudu dabbuht.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 89.